

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL
RHONDDA CYNON TAF
COUNTY BOROUGH COUNCIL

GWŶS I GYFARFOD PWYLLGOR

C Hanagan
Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Llywodraethol a Chyfathrebu
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Y Pafiliynau Parc Hen Lofa'r Cambrian
Cwm Clydach, CF40 2XX

Dolen gyswllt: Julia Nicholls - Gwasanaethau Democrataidd (01443 424098)

DYMA WŶS I CHI i gyfarfod o **GYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF** sydd i'w gynnal yn **Siambr y Cyngor, Y Pafiliynau, Parc Hen Lofa'r Cambrian, Cwm Clydach, Tonypandy, CF40 2XX** ar **DYDD MERCHER, 4YDD MAWRTH, 2020** am **5.00 PM**.

AGENDA

Tudalennau

1. DATGAN BUDDIANT

Derbyn datganiadau o fuddiannau personol gan Aelodau, yn unol â gofynion Cod Ymddygiad y Cyngor.

1. Mae gofyn i Aelodau ddatgan rhif a phwnc yr agenda y mae eu buddiant yn ymwneud ag e a mynegi natur y buddiant personol hwnnw; a
2. Lle bo Aelodau'n ymneilltuo o'r cyfarfod o ganlyniad i ddatgelu buddiant personol sy'n rhagfarnu, **rhaid** iddyn nhw roi gwybod i'r Cadeirydd pan fyddan nhw'n gadael.

2. CYHOEDDIADAU

3. COFNODION

Cadarnhau cofnodion o gyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 5 Chwefror 2020 yn rhai cywir.

4. DATGANIADAU

Yn unol â Rheol 2 o Weithdrefn Llywodraethu Agored Cyfarfodydd y Cyngor, derbyn datganiadau gan Arweinydd y Cyngor a/neu Gyngorwyr sy'n Aelodau Portffolio o'r Cabinet:

5. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU

Derbyn cwestiynau'r Aelodau yn unol â Rheol 9.2 o Weithdrefn y Cyngor.

(**Nodwch:** Caniateir hyd at 20 munud ar gyfer cwestiynau.)

29 - 34

RHAGLEN WAITH Y CYNGOR – ER GWYBODAETH I AELODAU

[RHAGLEN WAITH Y CYNGOR](#)

ADRODDIADAU'R SWYDDOGION

6. GWNEUD GWAHANIAETH - CYNLLUN CORFFORAETHOL DRAFFT Y CYNGOR 2020-2024

Derbyn adroddiad y Prif Weithredwr mewn perthynas â Chynllun Corfforaethol drafft y Cyngor 2020-2024.

35 - 90

7. STRATEGAETH CYLLIDEB REFENIW 2020/21

Derbyn adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyllid.

91 - 146

8. RHAGLEN GYFALAF Y CYNGOR AR GYFER 2020/21 HYD AT 2022/23

Derbyn adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyllid.

147 - 172

9. PENDERFYNIAD TRETH Y CYNGOR 2020/2021

Derbyn adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyllid

173 - 184

10. NEWID AELODAETH

Derbyn adroddiad y Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau

11. RHYBUDDION O GYNIGION

Trafod Rhybudd o Gynnig sydd wedi'i gyflwyno yn enwau Cyngorwyr y Fwrdeistref Sirol: E. George, A. Fox, L. M. Adams, D. R. Bevan, H. Boggis, J. Bonetto, S. Bradwick, J. Brencher, A. Calvert, G. Caple, A. Crimmings, A. Davies-Jones, L. De Vet, J. Edwards, J. Elliott, S. Evans, M. Fidler Jones, M. Forey, M. Griffiths, J. Harries, G. Holmes, G. Hopkins, G. W. Hughes, G. Jones, R. Lewis, W. Lewis, C. Leyshon, A. Morgan, S. Morgans, M. A. Norris, D. Owen-Jones, S. Pickering, S. Powell, S. Powderhill, S. Rees, A. Roberts, J. Rosser, G. Stacey, M. Tegg, G. Thomas, W. Treeby, R. K. Turner, M. Webber, D. Williams, T. Williams, C. J. Willis a R. Yeo.

Dros y degawd diwethaf, mae'r Llywodraeth Geidwadol wedi cael gwared ar 20,000 o swyddogion yr heddlu, gan olygu bod llai o swyddogion i'w gweld ar ein strydoedd. Mae hyn yn cyd-daro â chynnydd yn nifer yr achosion o droseddau sydd ddim yn digwydd mor aml, ond sy'n peri mwy o niwed, er enghraifft troseddau sy'n gysylltiedig â chyllyll a dynladdiad. Mae'r toriadau hyn hefyd wedi arwain at ddigalonni ymhlith heddluoedd ac wedi cael effaith andwyol ar eu hamodau gwaith, gan fod swyddogion wedi'u gwrthio i'r eithaf.

Yn ystod y misoedd cyn yr Etholiad Cyffredinol diweddar, ymrwymodd y Prif Weinidog, Boris Johnson, i benodi "20,000 o heddweision newydd" a fydd yn cael eu "rhoi ar strydoedd y wlad hon." Mae'r Llywodraeth hefyd wedi dweud y bydd yr holl swyddogion sy'n cael eu penodi'n rhan o'r ymgyrch yma'n ychwanegol at y rhai sy'n cael eu cyflogi i lenwi swyddi gwag cyfredol, a byddan nhw hefyd ar ben y niferoedd sy'n cael eu recriwtio trwy'r cynnydd yng nghyllid yr Heddlu ar gyfer 2019/20.

Fodd bynnag, yn ôl Cadeirydd Cyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu, bydd y targedau penodi yma'n gofyn am hyd at 500,000 o ymgeiswyr dros y tair blynedd nesaf, gyda hyd at 50,000 yn cael eu cyflogi i wneud iawn am nifer y swyddogion sy'n ymddeol neu'n gadael yn gynnar bob blwyddyn.

Yn ardal Heddlu De Cymru, mae'r polisïau cyni roddodd y Llywodraeth Geidwadol ar waith wedi arwain at ostyngiad net o 113 swyddog o'r Heddlu. Mae'r Cyngor hwn eisoes wedi cefnogi Cynnig yn galw am ariannu plismona rheng flaen mewn modd priodol, yn ogystal ag adolygiad o'r fformiwla ariannu. O dan gynlluniau recriwtio Llywodraeth y DU, gallai Heddlu De Cymru weld adnoddau ychwanegol yn cael eu darparu ar gyfer recriwtio staff, ac mae'n hanfodol bod mwyafrif llethol yr adnoddau ychwanegol yn canolbwyntio ar blismona cymunedol a chadw strydoedd ledled ein cymunedau yn ddiogel.

Mae'r Cyngor yma, felly, yn penderfynu:

- Bydd Arweinydd y Cyngor ysgrifennu at Gomisiynydd yr Heddlu a

Throsedd i holi faint o'r Swyddogion a benodwyd a gaiff eu dyrannu i blismona yn y gymuned.

B. Trafod Rhybudd o Gynnig sydd wedi'i gyflwyno yn enwau Cynghorwyr y Fwrdeistref Sirol: J. Harries, J. Bonetto, L. M. Adams, D. R. Bevan, H Boggis, S. Bradwick, J Brencher, A Calvert, G. Caple, A. Crimmings, A. Davies-Jones, L De- Vet, J. Edwards, J Elliott, S. Evans, M Fidler Jones, M. Forey, A. Fox, E. George, M. Griffiths, G. Holmes, G. Hopkins, G. W. Hughes, G. Jones, R. Lewis, W Lewis, C. Leyshon, A. Morgan, S. Morgans, M. A. Norris, D. Owen-Jones, S Pickering, S. Powell, S. Powderhill, S. Rees, A. Roberts, J. Rosser, G Stacey, M Tegg, G Thomas, W Treeby, R K Turner, M. Webber, D. Williams, T. Williams, C. J. Willis a R. Yeo.

Gyda'r dinistr diweddar i'n cymunedau a ddaeth yn sgil Storm Dennis dros y penwythnos, mae'r difrod a achoswyd gan y llifogydd, na welwyd ei fath o'r blaen, wedi effeithio'n sylweddol ar fywydau llawer o'n preswylwyr a'n busnesau.

Mae mesuryddion lefel afon yn dangos bod pob un o'n hafonydd wedi cyrraedd y lefelau uchaf a gofnodwyd, gydag Afon Taf yn torri record 40 mlynedd wrth gyrraedd 5.2m. Ar ben hyn, profodd rhai cymunedau yn rhannau mwyaf gogleddol y sir werth mis o law mewn dim ond 24 awr. Mae staff y Cyngor, contractwyr, gwasanaethau brys a sefydliadau eraill wedi gweithio'n ddiflino ers y penwythnos er mwyn ymateb i'r llifogydd a'r gwaith glanhau dilynol. Er nad yw maint llawn y difrod wedi'i gadarnhau eto, mae'n amlwg y bydd angen symiau sylweddol o arian i atgyweirio'r difrod i gartrefi, busnesau, adeiladau'r Cyngor ac isadeiledd.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi y bydd rhwng £5 miliwn a £10 miliwn ar gael i gefnogi preswylwyr a busnesau sydd wedi dioddef llifogydd mewnol, ac mae'r Cyngor hefyd wedi sefydlu ei Gronfa Caledi Storm Dennis ei hun - gan ddangos ymrwymiad clir i gefnogi preswylwyr a busnesau ledled y Sir a thu hwnt.

Er gwaethaf hyn, mae'r diffyg cefnogaeth gan Lywodraeth y DU yn amlwg, ac mae hyn eisoes wedi'i gondemnio'n gyhoeddus gan lawer o bobl. Ni chafodd unrhyw gyfarfod COBRA ei alw er gwaethaf y llifogydd a'r difrod eang a welwyd ledled Cymru a rhannau helaeth o Loegr yn dilyn dau benwythnos o dywydd garw yn olynol.

Felly, mae'r Cyngor yma'n nodi:

- Diystyriad Llywodraeth y DU o gymunedau ledled Cymru a Lloegr yn dilyn rhywfaint o'r tywydd gwaethaf yn hanes diweddar.

- Diffyg cefnogaeth o unrhyw fath gan Lywodraeth y DU i helpu cymunedau, busnesau, Awdurdodau Lleol a Llywodraeth Cymru wrth ymateb i'r llifogydd.

- Ymrwymiad staff y Cyngor, gwasanaethau brys, contractwyr, sefydliadau partner ac awdurdodau cyfagos i ddarparu cymorth a chefnogaeth i'r rheiny a gafodd eu heffeithio.

Mae'r Cyngor yma, felly, yn penderfynu:

- Bydd Arweinydd y Cyngor ysgrifennu at y Prif Weinidog yn gofyn pa gymorth y mae Llywodraeth y DU yn bwriadu ei gynnig ar gyfer y gwaith adfer ac atgyweirio sydd ar y gweill.

12. MATERION BRYD

Trafod unrhyw faterion sydd, yn ôl doethineb y Cadeirydd, yn faterion brys yng ngoleuni amgylchiadau arbennig.

Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Llywodraethol a Chyfathrebu

At: Pob Aelod o'r Cyngor